

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

VELFÆRDSTEKNOLOGI OG KOL

MEDICINSK BEHANDLING

Målgruppe:

Social- og sundhedshjælpere

Indhold:

KOL og medicin

Inhalationsteknik

Hygiejne

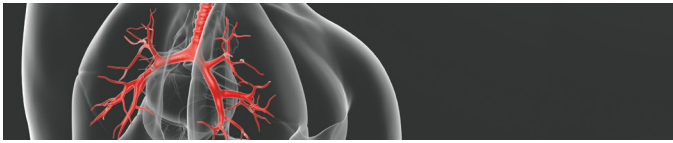
Medicintyper

Bivirkninger

Selvbehandlingsplan

Observationer og handlinger

KOL OG MEDICIN

Har man KOL, er det vigtigt at få medicin for at lindre symptomer og bremse udviklingen af sygdommen. Undersøgelser viser dog, at op mod 80% af borgere/patienter med KOL, ikke tager deres medicin rigtigt. Enten fordi de ikke kan benytte den slags medicin, de har, eller fordi de ikke kan suge kraftigt nok.

Inhalationsteknik

Det er vigtigt at tjekke, hvor god borgeren/patienten er til at tage sin medicin. Kan de suge kraftigt nok? Kan de selv tage den eller skal de have støtte/hjælp?

Kontakt en social- og sundhedsassistent/ sygeplejerske, hvis du er i tvivl om borgeren/patienten gør det rigtigt!

5-5-5

De tre 5-taller herunder er et godt redskab at bruge, når borgeren/patienten har brug for en optimal inhalationsteknik. Den sikrer bedre udnyttelse af medicinen.

Huskeregul ved inhalationsteknik:

5-5-5

Ånd ud **5** sekunder

Sug medicin **5** sekunder

Hold vejret i **5** sekunder

Det er vigtigt at tømme lungerne helt for luft før medicinen suges ind. Det giver mest mulig plads og flest mulige kræfter til, at trække vejret ind.

HYGIEJNE

Det er vigtigt at være opmærksom på hygiejnen omkring borgerens/patientens inhalatorer, spacere, PEP-fløjte osv.

Hvis disse ikke rengøres ofte, er der risiko for, at de er fyldt med bakterier. Disse bakterier kan ved inhalation suges ned i lungerne, og give lungebetændelse. Det er vigtigt at støtte borgeren/patienten i at få rengjort alle inhalatorer, spacere og PEP-fløjte med opvaskemiddel mindst én gang om ugen, og når de er synligt beskidte.

MEDICINTYPER

Den luftvejsudvidende medicin: (Bronkodilaterende medicin):

Virker ved at få musklerne omkring luftrøret til at slappe af eller udvider luftrørene (bronkierne). Dette giver bedre passage for den luft, der suges ned i lungerne og den der skal pustes ud igen.

Den irritationshæmmende medicin:

Modvirker irritation og slimdannelse i slimhinden i luftvejene.

Behovsmedicin

Ud over de to hovedtyper inddeles medicinen i langtidsvirkende og hurtigtvirkende. De fleste borgere/patienter får begge slags. Det hurtigtvirkende er ofte omtalt som behovsmedicin/p.n. medicin. Denne type kan bruges, når borgeren/patienten føler mere åndenød end han/hun plejer, eller når han/hun får et åndenødsanfald. Medicinen kan dog også tages før fysisk aktivitet, fx før spisning, bad, træning osv. På den måde får borgeren/patienten mere luft til at lave aktiviteten, og åndenøden forebygges.

Bivirkninger

Vær opmærksom på at borgeren/patienten kan opleve bivirkninger:

- * Den luftvejsudvidende medicin kan give hjerte-banken, hovedpine, muskelsitren og mundtørhed
- * Den irritationshæmmende medicin kan give svamp i munden og hæshed.

Observerer du bivirkninger, skal du sørge for, at sygeplejerske eller social- og sundhedsassistent får besked

SELVBEHANDLINGSPLAN

Nogle borgere/patienter har fra deres læge eller sygehuset en selvbehandlingsplan. Dette gør det muligt selv at opstarte en behandling hvis borgeren/patienten får en forværring. I en selvbehandling indgår ofte antibiotika og/eller binyrebekormon.

OBSERVATIONER OG HANDLINGER Social- og sundhedshjælper

Observationer:	Handlinger:
<ul style="list-style-type: none"> * Tages medicinen rigtigt? (rigtig teknik, kræfter nok osv.) * Bruges behovsmedicinen nok og bruges den forebyggende? * Medicinbivirkninger? Hvilke? * Mundhygiejne? * Går borgeren/patienten til lægen til kontrol for sin KOL? * Opmærksomhed på daglige forandringer og eventuel forværring (lungebetændelse)? 	<ul style="list-style-type: none"> * Hjælp til medicinindtag * Hjælp til mundhygiejne * Hjælp til rengøring af devices/ spacer/ PEP-fløjte * Spørg ind til: Mere åndenød, mere hoste, mere slim og farven på denne * Husk at dokumentere